

Rekenkamer Bernheze
T.a.v. de heer T. Litjens

Behandeld door: Esther Rutten
Telefoonnummer: 0412 458888
Bijlagen: geen

Uw brief van: 11 juni 2026
Uw kenmerk:
Registratienummer: **143026** / 143302
Datum: 11 augustus 2026

Onderwerp: Bestuurlijke reactie rekenkameronderzoek Leefbaarheid in de kernen

Geachte heer Litjens,

Met belangstelling hebben wij kennis genomen van het Rekenkameronderzoek Leefbaarheid in de kernen. U rapporteert daarin over de mate waarin de gemeente uitvoering heeft gegeven aan haar ambities en afspraken uit het bestuursprogramma 2022–2026 op het gebied van leefbaarheid in de kernen. In deze brief geven wij u onze reactie op uw bevindingen.

Algemeen

Uw onderzoek biedt veel informatie en de uitgevoerde enquête biedt een mooi inzicht in wat onze inwoners bezighoudt. De conclusies laten een duidelijk en samenhangend beeld zien. Wij danken u hartelijk voor deze waardevolle informatie.

Op hoofdlijnen concludeert u dat de gemeente veel inspanningen heeft geleverd en op verschillende terreinen concrete resultaten heeft geboekt. Tegelijkertijd zijn de maatschappelijke effecten van deze inspanningen beperkt zichtbaar en meetbaar.

Reactie op de voorstellen

U formuleert 4 voorstellen ter verbetering:

- 1 – Ontwikkel een integraal monitoringskader voor leefbaarheid
- 2 – Concretiseer doelstellingen voor leefbaarheid
- 3 – Verbreed en structureel inwonersparticipatie
- 4 – Effectgericht rapporteren

Wij zien sterke verbanden tussen de voorstellen 1, 2 en 4 en gaan hier als eerste op in. Daarna volgt onze reactie op voorstel 3.

Doelstellingen, monitoring en rapporteren op leefbaarheid (voorstellen 1, 2 en 4)

U adviseert een integraal monitoringskader op te stellen. Hierin dienen per kern en per thema concrete doelen, indicatoren, nulmetingen en evaluatiemomenten te worden opgenomen. Het monitoringskader moet zowel fysieke aspecten (bijvoorbeeld openbare ruimte, verkeersveiligheid en voorzieningen) als sociale aspecten (bijvoorbeeld ontmoeting, participatie en sociale samenhang) bevatten.

Ook adviseert u om toekomstige ambities en speerpunten op het gebied van leefbaarheid concreter en toetsbaarder te formuleren bij de vaststelling van nieuw beleid en bestuursprogramma's. U adviseert doelstellingen uit te werken in duidelijke maatschappelijke effecten, meetbare indicatoren en beoogde resultaten. Ons inziens vormt dit het startpunt, waarop vervolgens een monitoringskader kan worden uitgewerkt.

Onder voorstel 4 adviseert u om de gemeenteraad niet alleen te laten informeren over de voortgang van projecten, maar ook over maatschappelijke effecten en doelbereik. Ook hiervoor is het hebben van toetsbare leefbaarheidsdoelen (voorstel 2) onmisbaar.

Wij erkennen dat dit een goede samenhangende werkwijze is die uitnodigt tot denken in hogere doelen naast concrete maatregelen. En die helpt om de gemeenteraad in positie te brengen om te controleren en bij te sturen.

Leefbaarheid is een thema dat veelvuldig terugkomt in de Omgevingsvisie. Om goed te kunnen sturen op omgevingsvisiedoelen starten we in de tweede helft van 2026 met het opzetten van een monitorings- en evaluatieplan en verwachten dit in 2027 af te ronden. In uw advies refereert u aan de VNG-burgerpeiling [Waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl). We overwegen deze peiling uit te breiden met een aantal extra criteria die specifiek zijn voor onze gemeente. Zoals de Omgevingsvisie kaderstellend is voor de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving, zo is het Breed Maatschappelijk Beleid dat voor het sociale domein. Zeker op het vlak van leefbaarheid zitten daartussen veel dwarsverbanden.

Wij betrekken uw adviezen en suggesties bij het opstellen van het monitorings- en evaluatieplan omgevingsvisie en leggen daarbij ook de dwarsverbanden met het Breed Maatschappelijk Beleid. Wij staan dus positief tegenover uw voorstellen 1, 2 en 4 en nemen deze mee in een groter monitoringskader dan u voorstelt.

Inwonersparticipatie (voorstel 3)

In voorstel 3 adviseert u om een brede participatieaanpak te ontwikkelen waarin duidelijk wordt vastgelegd hoe inwoners structureel worden betrokken bij beleid en uitvoering op het gebied van leefbaarheid. We werken op dit moment aan een participatiebeleid en -verordening die in oktober 2026 op de agenda van de gemeenteraad staan. Het structureel betrekken van inwoners bij beleid en uitvoering en het inzichtelijk maken van hoe met hun inbreng is omgegaan maakt hier expliciet onderdeel van uit. In het participatiebeleid besteden wij expliciet aandacht aan het bereiken van jongeren, minder mondige inwoners en groepen die nu minder goed worden bereikt. Dit doen wij door verschillende vormen van communicatie en participatie in te zetten, mensen actief op te zoeken en informatie begrijpelijk en toegankelijk aan te bieden, zodat meer inwoners mee kunnen doen op een manier die bij hen past. Een niet onbelangrijk detail hierbij is dat dit beleid met behulp van inwonersparticipatie tot stand gekomen en daarmee een goed voorbeeld vormt.

Tot slot

Uw conclusies en voorstellen zijn helder. Nogmaals dank daarvoor. Waar mogelijk nemen we uw adviezen en suggesties mee in het opstellen van het nieuwe bestuursprogramma. Een kanttekening hierbij is dat het goed uitwerken van meetbare doelen veel tijd en aandacht vergt, terwijl het proces om een nieuw bestuurprogramma te formuleren al volop loopt.

De omgevingsvisie, het Breed Maatschappelijk Beleid en (omgevings-)programma's lijken geschiktere instrumenten te zijn om ambities en speerpunten concreet en toetsbaar te maken. Daarop vindt monitoring en verantwoording plaats. We nemen uw adviezen daarin mee. Daarmee denken wij op passende wijze gehoor te geven aan uw oproep om de raad beter in positie te brengen om op resultaten en maatschappelijke effecten te sturen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

Martin van Vliet
secretaris

Mark de Man
burgemeester